

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka

Materiál na rokovanie
Miestneho zastupiteľstva
dňa 9.novembra 2021

Materiál číslo: 110/2021

Informatívna správa k výrubom invázných drevín na území Petržalky

Predkladateľ:

Mgr. Petra Vančová
prednostka

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa

Zodpovedný:

PaedDr. Bc. Daniela Vašková Kasáková
poverená vedením oddelenia životného prostredia,
územného rozvoja a dopravy

Spracovateľ:

PaedDr. Bc. Daniela Vašková Kasáková
poverená vedením oddelenia životného prostredia,
územného rozvoja a dopravy

Návrh uznesenia

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Petržalka

s c h v a ľ u j e

Informatívnu správu k odstraňovaniu invázných drevín na území Petržalky.

Dôvodová správa

Mestská časť Bratislava–Petržalka eviduje na svojom území množstvo invázných nepôvodných druhov drevín, ktoré je povinná v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška o odstraňovaní invázných drevín“) odstraňovať. Na webovom sídle Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) sú zverejnené informácie o nepôvodných invázných a invázne sa správajúcich druhoch a taktiež informácia o spôsobe ich odstraňovania http://www.sopsr.sk/invazne-web/?page_id=15. Invázne druhy majú vlastnosti, ktoré vyžadujú celospoločenský systematický a koordinovaný postup ich odstraňovania a prevencie ich šírenia. Súčasne, invázne druhy majú veľmi málo prirodzených nepriateľov (predátorov, parazitov, chorôb), preto na ich odstránenie je potrebný cielený ľudský zásah. Rovnako je aj potrebné voliť také postupy v starostlivosti o životné prostredie, ktoré nepodporujú šírenie invázných druhov. Rýchly nástup nepôvodných druhov a postupné získanie ich dominantného postavenia v rastlinnom spoločenstve je významnou mierou umožnený narušením povrchu pôdy (disturbancia). Vyhláška o odstraňovaní invázných rastlín definuje, že invázne nepôvodné druhy rastlín je potrebné odstraňovať ihneď v počiatočnom štádiu ich výskytu na danej lokalite, kedy je toto odstraňovanie najefektívnejšie. Spôsob, ako môže dôjsť k odstraňovaniu je vo veľkej miere ovplyvnený viacerými atribútmi a to napr. spôsobom ich rozmnožovania, počtom, stanovišťom, veľkosťou lokality, fáza rastu a i.. Pri druhoch s generatívnym spôsobom rozmnožovania sa odporúča realizovať zásah pred alebo počas kvitnutia, zásadne pred obdobím tvorby semien. Odstraňovanie invázných drevín v obci je spojené s viacerými faktormi ako dbať na ochranu majetku, života a zdravia obyvateľov, rešpektovať aj ochranu chránených druhov živočíchov a hniezdiacich druhov vtákov.

Najčastejšie vyskytujúce sa invázne nepôvodné druhy drevín sú javorovec jaseňolistý (lat. *Negundo aceroides*) a pajaseň žliazkatý (lat. *Ailanthus altissima*). Výrubom invázných drevín sa však problém nekončí, nakoľko *Ailanthus altissima* je známy svojou produktivitou a z pňov vyháňa počas vegetačného obdobia husté výmladky, ktoré je potrebné pravidelne odstraňovať.

Mestská časť Bratislava–Petržalka nedisponuje so spracovaným Dokumentom starostlivosti o dreviny (ďalej len „dokument“), preto v roku 2021 bola na Miestnom úrade Bratislava-Petržalka zriadená pracovná skupina, ktorá pripravuje podklady pre dokument

a v rámci neho dochádza k inventarizácii invázných nepôvodných druhov drevín na verejných priestranstvách.

Výrubu invázných nepôvodných druhov drevín sa v roku 2020 a 2021 realizovali na základe podnetov občanov a z vlastnej iniciatívy zamestnancov referátu zelene oddelenia životného prostredia, územného rozvoja a dopravy. V miestnej časti Dvory sa v roku 2020 vyrúbalo spolu 22 ks invázných drevín a k 7.9.2021 spolu 5 ks invázných drevín. V miestnej časti Háje bolo v roku 2020 vyrúbaných spolu 27 ks invázných drevín a k 11.9.2021 spolu 69 ks invázných drevín. V miestnej časti Lúky bolo v roku 2020 vyrúbaných spolu 32 ks invázných drevín a k 15.9.2021 spolu 30 ks invázných drevín.

V roku 2018 bol realizovaný pasport drevín v areáloch niektorých materských a základných škôl, ktoré boli zverovacími protokolmi zverené do správy mestskej časti Bratislava-Petržalka. Zverovacie protokoly ukladajú povinnosť mestskej časti starostlivosť o zeleň na zverených pozemkoch. Pasport všetkých drevín realizovala spoločnosť Safe trees s.r.o., Hlinky 162/92, Brno v roku 2018 a údaje boli zverejnené v databáze informácií o stromoch v rámci projektu Stromy pod kontrolou. Tieto informácie sú verejne prístupné širokej verejnosti na www.stromypodkontrolou.cz.

V dvadsiatich siedmich areáloch materských škôl (ďalej len „MŠ“) a základných škôl (ďalej len „ZŠ“) bolo zistených 237 ks invázných druhov drevín, z čoho 199 ks bolo druhu *Negundo aceroides* (9 ks vyrúbaných v roku 2020) a 38 druhu *Ailanthus altissima* (11 ks vyrúbaných v roku 2020).

Počas vegetačného pokoja budú prioritne riešené výrubu invázných druhov drevín v areáloch MŠ a ZŠ v zmysle vyhlášky o odstraňovaní invázných drevín. Súčasne bude prebiehať výrub invázných druhov drevín na verejných priestranstvách na vybraných uliciach s prihliadnutím na podnety občanov, rozsah invázných drevín rastúcich v aleji a solitérne stojace dreviny.

Nevyhnutná je následná starostlivosť o výmladky z vyrúbaných invázných drevín. Mestská časť realizuje výskum odstraňovania výmladkov mechanickou metódou a chemickou metódou aplikáciou kyseliny pelargónovej. Povolenie výnimky v rámci Zóny bez pesticídov pri odstraňovaní pňov prostredníctvom injekcie použitím kyseliny pelargónovej bolo predložené dňa 9.2.2021 do Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka pod č. 3/2021 <https://www.petrzalka.sk/wp-content/uploads/2021/02/Povolenie-výnimky-v-rámci-Zóny-bez-pesticídov-pri-odstraňovaní-pňov-pros...pdf>. Materiál bol prijatý Miestnym zastupiteľstvom mestskej časti Bratislava-Petržalka uznesením č. 360.

Na území mestskej časti Bratislava-Petržalka od mesiaca apríl 2021 prebieha mechanická metóda odstraňovania výmladkov na šiestych pňoch *Ailanthus altissima*. Pri realizácii mechanickej metódy (vylamovanie) bolo prvou dôležitou úlohou vyfrézovanie pňov, pričom následne sa pristúpilo k mechanickému odstraňovaniu výmladkov. Dňa 28.09.2021 bolo realizované piate mechanické odstránenie výmladkov. Z pozorovania je zrejmé, že odstraňovanie výmladkov je potrebné realizovať v častejších časových intervaloch. Výskum mechanickej metódy ešte nie je ukončený.

Chemická metóda aplikáciou kyseliny pelargónovej bola realizovaná dňa 28.09.2021 na 12 ks pňov *Ailanthus altissima* po získaní kladného stanoviska od Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra, Výskumného ústavu živočíšnej výroby Nitra; Národného referenčného laboratória pre pesticídy, Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach; Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave; Výskumný ústav vodného hospodárstva; ÚKSUP –Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave a Slovenský hydrometeorologický ústav. Výskum chemickej metódy ešte nie je ukončený.

Problematika odstraňovania akéhokoľvek druhu, či už invázneho nepôvodného alebo pôvodného z verejných priestranstiev, so sebou prináša resp. prinesie vôľu nesúhlasu, ale odstraňovanie týchto nepôvodných invázných druhov drevín musí mestská časť Bratislava-Petržalka v zmysle vyhlášky o odstraňovaní invázných drevín realizovať. Odstraňovanie bude prebiehať postupne, prioritne v areáloch MŠ a ZŠ.

Príloha – Invázne druhy drevín

***Ailanthus altissima*– výmladky**

Negundo aceroides

Stanoviská komisií

Výpis uznesenia zo zasadnutia finančnej komisie zo dňa 13.10.2021

Prítomní členovia: Kleinert, Demel, Šesták, Mraz, Vydra, Škápik, Šmíd
Neprítomní členovia: Plšeková

Odprezentované boli aj dva informačné materiály:

1. Správa o výrube invázných drevín na území Petržalky
2. Správa k nelegálnym skládkam

Kleinert Branislav
predseda finančnej komisie

V Bratislave 15.10.2021

Zapísal: Mário Turan

Výpis z uznesenia zo zasadnutia komisie životného prostredia a verejného poriadku dňa 14. 10. 2021

Prítomní: Mgr. Natália Podhorná, Mgr. Roman Futo, Mgr. Matej Kotian, Mgr. Ján Káľavský, Ing. Gabriela Fulová, PhDr. Ľudmila Farkašovská, Ing. Tatiana Kratochvílová, Ing. arch. Mgr. art. Elena Pätoprstá

K bodu č. 5./ Informatívna správa k výrubom invázných drevín na území Petržalky (informačný materiál)

Materiál prezentoval tajomník komisie p. Kuruc. Diskusia k materiálu smerovala prevažne k výskumu ohľadom vhodných environmentálnych metód pri odstraňovaní invázných drevín. Zároveň sa diskutovalo aj o sledovaní ďalších invázných druhov, ktoré zatiaľ nepatria v mestskej časti medzi najrozšírenejšie.

Hlasovanie:

Prítomní : 8

Za: 8

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Záver: Materiál **bol** zobraňovaný na vedomie.

Bratislava 14.10. 2021

Mgr. Natália Podhorná
predsedníčka v.r.

Za správnosť: Jakub Kuruc
tajomník komisie

Komisia	Schválený materiál	Neschválený materiál	Poznámky komisie
Finančná komisia	Vzaté na vedomie	-	-
Komisia životného prostredia a verejného poriadku	Vzaté na vedomie	-	-